

Wat beïnvloedt het leren en de leerprestaties van studenten?

Gerard Baars¹

Voor u ligt het derde nummer van het Tijdschrift voor Hoger Onderwijs van 2017.

In de eerste twee bijdragen van dit nummer is weer ruime aandacht voor het thema *studiesucces en uitval van studenten in het hoger onderwijs*.

Het eerste artikel van dit nummer, van *Kersten, Postma, Lemmink en Brink* brengt de studieuitval bij eerstejaars sportstudenten van de Hanzehogeschool in kaart en geeft inzicht in (beïnvloedbare) risicofactoren voor deze uitval. Uit de uitgevoerde studie blijkt dat mannen vaker uitvallen dan vrouwen en dat studenten met een havo- of (sportgerelateerde) mbo- vooropleiding vaker uitvallen dan studenten met een vwo-vooropleiding. Verder scoren studenten die uitvallen slechter op de vaardigheid planning dan studenten die het eerste jaar succesvol afronden. Het artikel eindigt met een aantal concrete maatregelen die genomen zouden kunnen worden om de uitval bij eerstejaar sportstudenten te verminderen.

Bij het bevorderen van intrinsieke motivatie van studenten is het van belang dat studenten leerdoelen herkennen en erkennen, omdat zij hun eigen leerproces dan beter kunnen sturen en er beter kan worden aangesloten bij hun competentie. In het tweede artikel van dit nummer gaan *Heijne-Penninga, Wijkamp, Paans en Wolfensberger* in op de vraag of honoursstudenten een competentieprofiel herkennen, hoe zij het gebruik van het profiel waarderen, hoe ze zich ontwikkelen in relatie tot dit profiel en of er verschillen in voorgaande aspecten zijn tussen de (zelf)oordelen van honours- en reguliere studenten. Uit de resultaten van het uitgevoerde onderzoek blijkt onder

1 Dr. Gerard Baars is directeur van Risbo, Erasmus Universiteit Rotterdam.

Redactioneel

andere dat studenten het profiel herkennen en dat het profiel hen kan ondersteunen bij het sturen van hun leerproces. Door het profiel te bespreken in de groep en concrete voorbeelden te gebruiken, kunnen studenten nog beter onderbouwde keuzes maken in welke domeinen ze zich willen ontwikkelen.

Het derde artikel van dit nummer gaat over team teaching als stagevorm in de lerarenopleiding. *Baeten* en *Simons* onderzochten de houding en de ervaringen van aspirant-leraren met team teaching tijdens stages. Het ging daarbij zowel om team teaching met een medestudent als met een mentor. Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt dat aspirant-leraren die team teaching uitvoerden met een mentor meer steun en compatibiliteit ervaarden, terwijl aspirant-leraren die met een peer werkten meer onderlinge vergelijking en competitie ervaarden alsook een hogere werkdruk. Bijna alle aspirant-leraren gaven in het onderzoek aan dat team teaching een meerwaarde is voor de lerarenopleiding.

Het vierde en laatste artikel, van de hand van *Kamphorst*, betreft een korte samenvatting van en reflectie op het proefschrift *One size fits all? Differential effectiveness in higher vocational education*. In het artikel wordt ingegaan op de bijdrage die leerpsychologische factoren en interactionalistische factoren kunnen leveren aan het verklaren van studiesucces (studievoortgang, uitval, gepercipieerde competentie) in het eerste jaar van het hbo.

Duidelijk wordt dat vele variabelen samenhangen met studiesucces. Van de leerpsychologische factoren hangen zelfvertrouwen van studenten en motivatie-aspecten (intrinsieke motivatie en procrastinatie) het sterkst samen met studiesucces. Vanuit interactionalistisch perspectief is de intentie om met de opleiding door te gaan de meest cruciale factor. Een belangrijk punt in dit artikel is dat de voorspellende waarde van de gevonden factoren voor studiesucces verschilt voor subgroepen van studenten die zijn geformeerd naar achtergrondkenmerken, zoals geslacht, vooropleiding, etniciteit, en de opleiding zelf. Ook hebben verschillende factoren soms niet dezelfde en zelfs tegenstrijdige effecten op verschillende maten van studiesucces, zoals het aantal credits en het verwerven van competenties. Gezien deze diversiteit in uitkomsten is de vraag *One size fits all?* zeer gerechtvaardigd.

De redactie wenst u veel leesplezier bij het lezen van dit nummer!

De redactie van het Tijdschrift voor Hoger Onderwijs,

Dr. Gerard Baars

Dr. Ton Kallenberg

Dr. Els Consuegra

Prof. dr. Vincent Donche

Redactioneel

Dr. Didi Griffioen
Dr. Stephan Ramaekers
Dr. Cees Terlouw
Dr. Danielle Verstegen
Judith Tersteeg

Wilt u ook een bijdrage leveren aan het Tijdschrift voor Hoger Onderwijs? Kijk dan op <http://www.maklu.be/MakluEnGarant/magazines.aspx#tvho> voor de richtlijnen.

De laatste ontwikkelingen over het Tijdschrift voor Hoger Onderwijs kunt u volgen via ons Twitteradres @Tijdschrift_HO.